

STANDARD UNECE FFV-09
za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo
GLAVNATEGA ZELJA

IZDAJA 2012

ZDRUŽENI NARODI
New York in Ženeva, 2012

OPOMBA

Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu

Standardi tržne kakovosti, ki jih je pripravila Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo (UNECE), pomagajo spodbujati mednarodno trgovino, pospeševati proizvodnjo visoke kakovosti, izboljševati donosnost in ščititi koristi potrošnikov. Standarde UNECE uporabljajo vlade, proizvajalci, trgovci, uvozniki in izvozniki ter druge mednarodne organizacije. Zajemajo širok obseg kmetijskih proizvodov, vključno s svežim sadjem in zelenjavo, suhimi in posušenimi proizvodi, semenskim krompirjem, rezanim cvetjem, jajci in jajčnimi izdelki.

Pri dejavnostih delovne skupine lahko enakopravno sodelujejo vse članice Združenih narodov. Prosimo, da za več informacij o standardih v kmetijstvu obiščete našo spletno stran <www.unece.org/trade/agr>.

Sedanji pregledani standard za glavnato zelje temelji na dokumentu ECE/TRADE/C/WP.7/GE.1/2010/INF.39, ki ga je pregledala in sprejela delovna skupina na svoji 66. in 68. seji.

Uporabljene oznake in predstavitev gradiva v tej publikaciji ne izražajo kakršnega koli mnenja Sekretariata Združenih narodov o pravnem statusu katere koli države, ozemlja, mesta ali območja ali njegovih organov ali o razmejitvijo njegovih meja. Navedba imen podjetij ali trgovskih proizvodov ne pomeni, da so jih Združeni narodi potrdili.

Vse gradivo se sme brezplačno navajati ali ponovno tiskati, vendar je treba navesti vir.

S kakršnimi koli opombami ali poizvedbami se, prosimo, obrnite na:

Agricultural Standards Unit
Trade and Timber Division
United Nations Economic Commission for Europe
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland
E-mail: agristandards@unece.org

Standard FFV-09 UNECE za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo glavnatega zelja

I. Opredelitev proizvoda

Ta standard se uporablja za glavnato zelje sort (kultivarjev), vzgojenih iz *Brassica oleracea* var. *capitata* L. (vključno z rdečim in koničastim zeljem) in *Brassica oleracea* var. *sabauda* L. (ohrovt), ki se potrošnikom dobavlja sveže, ne pa za glavnato zelje, namenjeno za industrijsko predelavo.

II. Določbe o kakovosti

Namen tega standarda je opredeliti zahteve glede kakovosti za glavnato zelje v fazi izvoznega nadzora po pripravi in pakiranju.

Če pa se uporablja v fazah po izvozu, sme glavnato zelje glede na zahteve standarda kazati:

- neznatno pomanjkanje svežosti in čvrstosti,
- neznatno kvarjenje zaradi njihovega razvoja in pokvarljivosti.

Lastnik/prodajalec proizvodov takega glavnatega zelja ne sme razstavljati ali ga ponuditi v prodajo ali dostaviti ali tržiti drugače kakor v skladu s tem standardom. Odgovoren je za spoštovanje te skladnosti.

A. Minimalne zahteve

Ob upoštevanju posebnih določb za vsak razred in dovoljenih odstopanj mora biti glavnato zelje v vseh razredih:

- nepoškodovano,
- zdravo; izločene so glave, ki zaradi gnitja ali kvarjenja niso primerne za uživanje,
- čisto, praktično brez vsake vidne tuje snovi,
- svežega videza,
- praktično brez škodljivcev,
- praktično brez poškodb zaradi škodljivcev,
- brez otiskov in/ali poškodb,
- brez poškodb zaradi zmrzali,
- brez odvečne zunanje vlage,
- brez kakršnega koli tujega vonja in/ali okusa.

Kocen mora biti odrezan malo pod najnižjim mestom, kjer odganjajo listi. Listi morajo ostati čvrsto pritrjeni, rez pa mora biti čist.

Glavnato zelje mora biti ustrezno razvito in v takem stanju, da lahko:

- prenese prevoz in ravnanje z njim,
- prispe v namembni kraj v zadovoljivem stanju.

B. Razvrstitev

Glavnato zelje se razvršča v dva razreda:

(i) I. razred

Glavnato zelje v tem razredu mora biti dobre kakovosti. Njegove lastnosti morajo biti značilne za sorto in/ali tržni tip.

Glede na sorto in/ali tržni tip morajo biti glave čvrste in listi čvrsto pritrjeni.

Skladiščenemu glavnatemu zelju je dovoljeno odstraniti nekaj zunanjih listov. Listi zelenega glavnatega ohrovtu in zgodnjega glavnatega zelja morajo biti ustrezno obrezani, vendar je treba pustiti zadostno število listov za zaščito glave.

Dovoljene so lahko te neznatne pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz glavnatega zelja, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja:

- majhne razpoke na zunanjih listih,
- neznatni otiski in rahlo obrezani zunanji listi,
- neznatna razbarvanost zaradi zmrzali pri zelenem glavnatem zelju.

Skupna dolžina kocena ne sme presegati ene četrtine dolžine glave.

(ii) II. razred

V ta razred se uvršča glavnato zelje, ki ne izpolnjuje zahtev za I. razred, izpolnjuje pa zgoraj določene minimalne zahteve.

Dovoljene so lahko te pomanjkljivosti, če glavnato zelje ohrani temeljne značilnosti glede kakovosti, sposobnosti ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja:

- razpoke na zunanjih listih,
- zunanji listi so lahko odstranjeni,
- večji otiski in zunanji listi so lahko močnejše obrezani,
- glave so lahko manj čvrste in trde,
- razbarvanost zaradi zmrzali pri zelenem glavnatem zelju.

Skupna dolžina kocena ne sme presegati dveh tretjin dolžine glave.

III. Določbe o velikosti

Velikost se določi z maso enote.

Najmanjša teža glave je 350 gramov za zgodnje zelje in 500 g za drugo glavnato zelje.

Da se zagotovi izenačenost po velikosti v isti enoti pakiranja, teža najtežje glave ne sme biti več kot dvakrat večja od teže najlažje glave. Če je teža najtežje glave enaka ali manjša od 2 kg, sme biti razlika med najtežjo in najlažjo glavo do enega kilograma.

Izenačenost po velikosti je obvezna za glavnato zelje v enotah pakiranja.

Zahteve glede velikosti ne veljajo za miniaturno glavnato zelje.¹

IV. Določbe o dovoljenih odstopanjih

Na vseh stopnjah trženja so v vsaki enoti pakiranja za glavnato zelje, ki ne izpolnjuje zahtev za navedeni razred, dovoljena odstopanja glede kakovosti in velikosti.

A. Dovoljena odstopanja glede kakovosti

(i) I. razred

Dovoljeno je, da odstopa po številu ali masi skupno 10 % glavnatega zelja, ki ne izpolnjuje zahtev za ta razred, izpolnjuje pa zahteve za II. razred. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 1 % glav, ki ne izpolnjujejo niti zahtev glede kakovosti za II. razred niti minimalnih zahtev, ali nagnitih glav.

(ii) II. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % glavnatega zelja, ki ne izpolnjuje niti zahtev za ta razred niti minimalnih zahtev. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 2 % nagnitih glav.

B. Dovoljena odstopanja glede velikosti

Za vse razrede (pri sortiranju po velikosti): dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % glavnatega zelja, ki ne izpolnjuje zahtev glede velikosti.

Vendar nobena glava zgodnjega zelja ne sme tehtati manj kot 300 g in glava drugega zelja manj kot 400 g.

V. Določbe o predstavitvi**A. Izenačenost**

Vsebina vsake enote pakiranja mora biti izenačena in mora vsebovati le glavnato zelje istega porekla, sorte ali tržnega tipa, kakovosti in velikosti (pri sortiranju po velikosti).

Glavnato zelje I. razreda mora biti izenačeno po obliki in obarvanost.

Vendar se lahko mešanica glavnatega zelja izrazito različnih tržnih tipov in/ali barv pakira skupaj v enoti, če so glave izenačene po kakovosti, za vsak tržni tip in/ali barvo pa po poreklu.

Miniaturno glavnato zelje mora biti dokaj izenačeno po velikosti. Lahko je pomešano z drugimi miniaturnimi pridelki različnih vrst in porekla.

Vidni del vsebine enote pakiranja (ali serije pri glavnatem zelju v razsutem stanju na transportnem vozilu) mora biti reprezentativen za celotno vsebino.

B. Embalaža

Glavnato zelje mora biti pakirano tako, da je ustrezno zaščiten.

Notranji material enote pakiranja mora biti čist in take kakovosti, da preprečuje poškodbe glavnatega zelja od zunaj ali znotraj. Dovoljena je uporaba materiala, zlasti papirja ali žigov s trgovskimi oznakami, če se pri tiskanju ali etiketiranju uporablja nestrupeno črnilo ali lepilo.

Nalepke, ki so posamično nalepljene na glavnato zelje, morajo biti take, da njihova odstranitev ne pusti nobenih vidnih sledov lepila ali poškodb na površini.

Enote pakiranja (ali serije pri glavnatem zelju v razsutem stanju na transportnem vozilu) morajo biti brez kakršne koli tuje snovi.

¹ Miniaturni pridelek pomeni sorto ali kultivar zelenjave, vzgojene z žlahtnjenjem rastlin in/ali posebnimi pridelovalnimi tehnikami, brez primerkov neminiaturnih sort, ki niso popolnoma razviti ali so neprimerne velikosti. Izpolnjene morajo biti vse druge zahteve standarda.

VI. Določbe o označevanju

Vsaka enota pakiranja² mora imeti na isti strani enote pakiranja natisnjene te čitljive in neizbrisljive oznake, ki so vidne od zunaj:

Za glavnato zelje, prepeljano v razsutem stanju (neposredno naloženo na transportno vozilo), morajo biti ti podatki navedeni na spremnem dokumentu, pritrjenem na vidnem mestu v transportnem vozilu.

A. Identifikacija

Pakirnica in/ali odpravnik/pošiljatelj:

Ime in dejanski naslov (npr. ulica/mesto/regija/poštna številka in država, če se razlikuje od države porekla) ali kodna oznaka, ki jo je uradno priznal državni organ.³

B. Vrsta proizvoda

- "Belo glavnato zelje" itd., če vsebina ni vidna od zunaj.
- "Mešanica glavnatega zelja" ali ustrezno poimenovanje pri mešanici izrazito različnih tržnih tipov in/ali barv glavnatega zelja. Če glavnato zelje ni vidno od zunaj, je treba navesti tržne tipe in/ali barve ter količino primerkov posameznega tipa oziroma barve v enoti pakiranja.
- "Miniaturno glavnato zelje", "glavnato zelje 'baby' " ali enakovredna oznaka, kadar je to primerno.

C. Poreklo proizvoda

- Država porekla⁴ in neobvezno območje pridelave ali nacionalno, regionalno ali lokalno krajevno ime.
Pri mešanici glavnatega zelja izrazito različnih tržnih tipov in/ali barv različnega porekla je navedba vsake države porekla poleg imena zadevnega tržnega tipa in/ali barve.
- Pri mešanici različnih vrst miniaturnega glavnatega zelja različnega porekla je treba pri imenu vrste navesti državo porekla.

D. Prodajne označbe

- Razred.
- Število enot (neobvezno).

E. Uradni kontrolni znak (neobvezno)

Sprejeto leta 1964

Zadnjič pregledano leta 2012

² Te določbe o označevanju ne veljajo za prodajno embalažo, ponujeno v enotah pakiranja.

³ Notranje zakonodaje številnih držav zahtevajo izrecno navedbo imena in naslova. Kadar pa je uporabljena kodna oznaka, je treba poleg nje navesti "pakirnica in/ali odpravnik (ali ustrezne okrajšave)", pred njo pa (črkovno) kodo države/ozemlja po ISO 3166, in sicer države porekla oz. države, ki je priznala kodno oznako.

⁴ Navesti je treba polno ali običajno uporabljeno ime.